

Nederlandsche Verzen en Nederlandsche Proza.

III.

Parijs (in) 1891. Notities van W. G. C. Bijvanck. Leiden, S. L. van Doesburgh, 1892.

Er werd in 1865 te Rotterdam een letterkundig Congres gehouden. Des avonds van den eersten dag zou er eene voorstelling in den schouwburg plaats grijpen, waartoe de leden van gezegd Congres zouden worden uitgenoodigd. Eenige van de jongeren, mannen van omstreeks dertig jaren, waartoe ook de schrijver van dit opstel behoorde, werden, wegens geringe letterkundige verdienste misschien, overgeslagen. Maar de goede, altijd hartelijke, dichter S. J. van den Bergh bracht mij en eenige vrienden, die in hetzelfde geval verkeerden, tot den Secretaris van het Congres, en herinnerde hem er aan, dat ook wij recht hadden ten schouwburg op te gaan. Met iets ongeduldigs in zijne bewegingen bracht de Secretaris eenige toegangskaarten te voorschijn, die hij ons overreikte, en zich tot Van den Bergh wendende, vroeg hij:

— „Zijn er nu nog meer van die obscure grootheden en onbekende celebriteiten?”

Met die woorden zou men zich kunnen wenden tot Dr. W. G. C. Bijvanck na de lezing van *Parijs (in) 1891*. De auteur onderhoudt ons over Parijsche kunstenaars, en stelt ons voor aan den schilder Carrière, aan den beeldhouwer Rodin, aan den romanschrijver Catulle Mendès, aan den volksdichter Aristide Bruant, voorts aan dichters en romanschrijvers als Jean Moréas, Ernest Raynaud, Paul Verlaine, Léon Cahun, Jules Renard, Claude Monet, Stéphane Mal-

larmé, J. H. Rosny, Maurice Barrès en Marcel Schwob. Zeker er zijn bekende namen bij. In Parijs kent men Rodin, Catulle Mendès, en Paul Verlaine, zelfs Stéphane Mallarmé. Als auteur heeft Catulle Mendès naam gemaakt. Twee zijner romans: *Une première maitresse*, en *Méphistophéla* zullen over honderd jaar — als zij niet in vergetelheid geraken — getuigen, hoe Parijs in het voorlaatste lustrum der 19de eeuw schrijvers opleverde, wier fantasie zoo geheel met *obscoena* vervuld was, dat zij waardig zijn de hand te reiken aan hunne voorgangers in de achttiende eeuw, den markies de Sade, Restif de la Bretonne, en Choderlot de Laclos. De dichter Paul Verlaine is bekend door verzen van een eigenaardig kunstgehalte — verzen juist op den grens van een mystiek galimatias en tevens nog genoegzaam verstaanbaar, om gelezen te kunnen worden — voorts is Paul Verlaine berucht door wandaden, waarvan de naam zelfs niet gefluisterd kan worden. Stéphane Mallarmé, hoofd van symbolisten en instrumentisten, is de profeet der bekende nieuwe school van woorden, klanken en klinkers, *l'école du verbe*, wier kabbalistische schoonheden men ook elders dan in Frankrijk kan bewonderen.

Zeer weinigen kennen Ernest Raynaud, Claude Monet, en J. H. Rosny, terwijl misschien enkelen de namen vernomen hebben van Jean Moréas en Maurice Barrès, maar niemand kent — 't zij in Frankrijk, 't zij in Nederland, — Léon Cahun en Marcel Schwob. Er schuilt eene niet te ontkennen verdienste in het ontdekken van „obscure grootheden en